

rült, a miniszterelnök a nuncius ellenállása dacára is elérte célját, és megakadályozta a pásztorlevél szétküldését.

Sztójay, hogy legalább részben visszanyerje a Szentszék jóakarátát, teljesítette a nuncius külön kérését, amelyben 14 kikeresztelkedett zsidó kívánt mentesíttetni a zsidóellenes törvények alól,⁶⁶ és július 22-én írásban biztosította őt a július 6-án említett engedmények felől. A nuncius ugyan megköszönte az engedményeket, de megjegyezte, hogy „távolról sem tekinthetők kielégítőnek”⁶⁷.

A nuncius a szövetségesek kérésére közbenjárt az internáltak érdekében is. Július 13-án például felkereste a külügyminisztériumot egy, az amerikai kormánytól a Szentszéken át küldött kérést támogatva: hogy mindazokkal, akiket politikai, felekezeti vagy faji okok miatt internáltak, a genfi egyezmény szerint bánjanak, és tegyék lehetővé, hogy élelmisszercsomagot vehessenek át az NVK-tól. Mivel ilyen jellegű internálótábor csak kevés volt Magyarországon – ilyen volt Kistarcsa és Sárvár –, a minisztérium, a miniszterelnökségi titkársággal és a belügyminisztériummal egyetértésben két nap múlva teljesítette a kérést.⁶⁸ Július 31-én, a kistarcsai és sárvári „illegális” deportálások után (lásd a 22. és a 25. fejezetet) a nuncius közbenjárt Antal Istvánnál, az igazságügy-miniszternél a 3000 politikai fogoly ügyében, akiket értesülései szerint Komáromon keresztül szándékoznak deportálni.⁶⁹

A deportálásokat hivatalosan ugyan július 7-ével felfüggesztették, Budapest külvárosaiban azonban 8-án és 9-én még folytatódott a deportálás, de felújításuk réme különösen az át nem tért zsidók veszélyeztetve továbbra is fenyegetett. A budapesti zsidók tervezett deportálásának időpontja, valamint a fővárosból való kitelepítésük terve (amelyet csak előjártéknak tekintettek a deportálásokhoz) erőfeszítéseinek folytatására ösztönözték a nunciust. Monsignore Rotta, akit a budapesti zsidók augusztus 25-i tervezett „áttelepítéséről” hírt adva, a Zsidó Tanács riasztott, augusztus 21-én Portugália, Spanyolország és Svédország képviselőivel együtt hevesen tiltakozott a deportálások újrakezdése ellen.⁷⁰

A szabad világ zsidó vezetői e viszonylag nyugodt periódusban is folytatták próbálkozásaikat, hogy rábírák a pápát a szorongatott zsidók melletti fellépésre. Palesztina főabbija, Isaac Herzog elkeseredett erőfeszítéseket tett – közvetlen és közvetett módon – annak érdekében, hogy a pápa fogadja. De minden kísérlete meghiúsult. A legtöbb, amit elért, egy Monsignore Hughes-zal, az egyiptomi és palesztinai pápai követtel való találkozás volt, szeptember 5-én. Hughes azt állította, hogy a pápa attól tartva tagadta meg a főrabbitól a Vatikánba való meghívást, hogy egy ilyesfajta látogatás „az Izrael népének megmentésére teendő intézkedé-